

37

T. C.
BAŞBAKANLIK
KANUNLAR VE KARARLAR
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Sayı : B.02.0.KKG/ 101-1/319/3601

Ankara
26/7/1995

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

"Gümrük Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname" bugünkü Resmi Gazete'de yayımlanmış ve Anayasa'nın 91 inci maddesi uyarınca bir sureti ekli olarak gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Prof. Dr. Tansu ÇİLLER
Başbakan

Eki :

- 1- Kanun Hükmünde Kararname
- 2- Gerekçe
- 3- Resmi Gazete (10 adet)

T. B. M. M. BAŞKANLIĞI	
Konuyu	- Plan ve Bütçe
Tarih	14.8.1995 1/895
K. B. D.	✓
BAŞKAN	U. Ö. Ç. Ç.

GENEL GEREKÇE

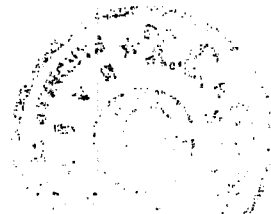
Bilindiği üzere, Türkiye ile Avrupa Ekonomik Topluluğu Arasında Bir Ortaklık Yaratan Ankara Anlaşması 12 Eylül 1963 tarihinde imzalanmış, 4.2 1964 tarih ve 397 sayılı Kanunla onaylanması uygun bulunmuş ve 22.10.1964 tarih ve 6/3820 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile onaylanarak 1 Aralık 1964 tarihinde yürürlüğe girmiştir.

Söz konusu anlaşmanın 2 nci maddesinin 2 ve 3 üncü fıkralarında; anlaşmanın amaçlarına ulaşmak için 3,4 ve 5 inci maddeler uyarınca zaman içerisinde bir Gümrük Birliği kurulacağı ve ortaklığın, hazırlık dönemi, geçiş dönemi ve son dönem adı verilen safhadan sonra sağlanacağı belirtilmektedir.

Anlaşmanın 4 üncü maddesinin 1 inci fıkrası; Tarafların geçiş dönemi içerisinde karşılıklı ve dengeli yükümlülükler dayalı olarak, aşamalı bir şekilde gümrük birliği kuracakları ve ortaklığın iyi işlemesi, bunun gerektirdiği ortak tedbirlerin geliştirilmesi için ekonomik politikalarını uyumlaştıracaklarını hükme bağlamıştır.

Yukarıda sözü edilen geçiş döneminin gerçekleşme şartları, usulleri, sıra ve süreleri ile ilgili hükümlerini tespit etmek üzere 23 Kasım 1970 tarihinde Brüksel'de imzalanmış bulunan Katma Protokol ise, 22.7.1971 tarih ve 1448 sayılı Kanunla onaylanması uygun bulunmuş ve 21.12.1972 tarih ve 7/5476 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile onaylanarak 1 Ocak 1973 tarihinde yürürlüğe girmiştir. Söz konusu Protokolün 10 ve 11 inci maddeleri ile geçiş döneminin, Protokolün yürürlüğe giriş tarihinden itibaren 22 yıl sürmesi öngörülmüştür. Buna göre, Toplulukta serbest dolaşım halinde olan ve Protokol kapsamında bulunan ürünlerin Türkiye'ye ithalinde alınan gümrük vergilerinin belli bir süre içinde sıfırlanması, bazı ürünlerin 12 yıl, bazı ürünlerin ise 22 yıl içinde gümrük vergilerinin sıfırlanması hedeflenmiştir. Topluluk ise, Türk sanayi ürünlerinin ithalatından geçiş döneminin başladığı tarihten itibaren gümrük vergisi almamaktadır. Bahse konu geçiş dönemi 1995 yılının sonunda tamamlanacaktır.

Katma Protokolün 6 ncı maddesi; geçiş dönemi içerisinde tarafların gümrük konusundaki kanun, yönetmelik ve idari tasarruflarını, birbirine yakınlaştıracaklarını hükme bağlamıştır.

Son olarak, Avrupa Birliği - Türkiye Ortaklık Konseyi tarafından 06.03.1995 tarihinde kabul edilen, taraflar arasında sağlanacak gümrük birliğinin esaslarını içeren Kararın 26 ncı maddesinde aŗađıdaki husus hükme bađlanmıŗtır:

"Bu Kararın y r rl ēe giriŗ tarihinde, Türkiye, Topluluk Gümrük Kodunu oluŗturan (EEC) 2913/92 sayılı ve 12 Ekim 1992 tarihli Konsey Yönetmeliđi ile onun uygulamaya hükümlerini belirleyen (EEC) 2454/93 sayılı ve 2 Temmuz 1993 tarihli Komisyon Yönetmeliđini temel alan aŗađıdaki konulara ait hükümleri benimseyecektir:

- a) Eŗyanın menŗei
- b) Eŗyanın gümrük kıymeti
- c) Gümrük Birliği Bölgesine gelen eŗyanın g mr ēe sunulması
- d) Gümrük beyanı
- e) Serbest dolaŗıma giriŗ
- f) Askıya alma düzenlemeleri ve ekonomik etkili gümrük iŗlemleri
- g) Eŗyanın dolaŗımı
- h) Gümrük y k ml l ē 
- i) Baŗvuru hakkı.

Bu bakımdan, kısaca Topluluk Gümrük Kodu diye adlandırılan Konsey Yönetmeliđinin ana müesseselerinin milli mevzuatımıza yansıtılması zorunluluēu doēmuŗtur. Esasen, temel müesseseleri uluslararası gümrük s zleŗmelerine dayanılarak hazırlanan Topluluk Gümrük Kodunun getirdiēi düzenlemelerin büyük bir kısmı, halen Türk Gümrük Kanununda yer almakta ve yıllardır uygulanmaktadır. Diēer taraftan, Türk Gümrük Kanununda bulunmamakla birlikte, Topluluk Gümrük Kodunda bulunan bazı hususlar ekonomik faaliyetlerin olumlu yönde geliŗimini sağlayan ve bürokratik iŗlemleri azaltan düzenlemeler olarak deēerlendirilmektedir.

Bu Kanun Hükmünde Karamame Tasarısı, Topluluk Gümrük Kodunda yer alan ve 06.03.1995 tarihi 1/95 sayılı Ortaklık Konseyi Kararı gereēince gümrük mevzuatına yansıtılması zorunlu olan hükümlerin 1615 sayılı Gümrük Kanununa dahil edilmesi amacıyla hazırlanmıŗtır.

B/ MADDE GEREKÇELERİ

14/ Madde 1- Bu madde Kanun Hükmünde Karamame metni içinde kullanılan deyimlerin farklı şekilde yorumlanmaması amacıyla düzenlenmiştir.

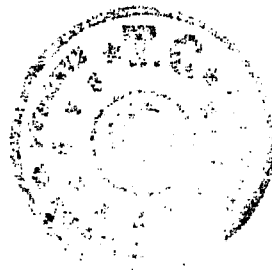
1/ Madde 2- Bu maddede, kişilerin gümrük mevzuatı ile öngörülen tasarrufları ve işlemleri gerçekleştirmek üzere kimleri temsilci tayin edecekleri, doğrudan temsil ile dolaylı temsil müesseseleri düzenlenmiştir

1/ Madde 3- 1615 sayılı Gümrük Kanununun 14 üncü maddesinde gümrük hattı ve gümrük bölgesinin tanımları yer almaktadır. Maddede, gümrük bölgesinin, denizlerde, kara ve iç suları ile sahilten içeri, karalarda ise gümrük hattından içeri doğru 30 kilometre derinliğinde alanı kapsadığı belirtilmektedir. Topluluk Gümrük Kodunda ise Topluluk Gümrük Bölgesinin üye ülkelerin tüm topraklarından oluştuğu şeklindeki hükmüne paralel olarak, Türk Gümrük mevzuatının uygulanması bakımından, sınırdan içeri 30 kilometrelik alanın içinde kalan Türkiye topraklarının da Türkiye Gümrük Bölgesi içinde mütalaa edilmesini sağlamak amacıyla bu madde düzenlenmiştir.

1/ Madde 4- Bu maddede sahte markalı eşya ile ilgili olarak yapılacak işlemler belirlenmiştir.

Avrupa Birliğinin 1 Aralık 1986 tarihli 3842/86 (EEC) sayılı Konsey Tüzüğü ile sahte malların serbest dolaşımını engelleyici önlemler hüküm altına alınmıştır. Avrupa Birliği ile Türkiye Ortaklık Konseyinin 6 Mart 1995 tarihinde kabul ettiği Gümrük Birliğinin Uygulama Usullerini Belirleyen Kararın 26 ncı maddesinin 2 nci fıkrasının (a) bendinde de bu hususa değinilmiş ve sözkonusu Konsey Tüzüğü'nün hükümleri paralelinde Türk gümrük mevzuatında düzenleme yapılması öngörülmüştür.

Madde hükmüne göre, bir eşyaya ilişkin tescilli bir markanın aynısını izinsiz olarak taşıyan veya tescilli markadan gerekli unsurları itibariyle ayırtedilemeyen ve ilgili mevzuata göre marka sahibinin haklarına tecavüz eden sahte eşyanın Türkiye gümrük bölgesine sokulması ve bu bölgeden çıkarılması yasaklanmaktadır. Bu tür eşyanın gümrük işlemleri durdurularak, ilgili kuruluşun kararına göre işlem yapılacaktır.

4/ Madde 5- Avrupa Birliğine üye ülkelerde, gümrük işlemleri mümkün olduğunca basitleştirilmiş; belge sayıları düşürülmüş ve gümrüklerde bilgisayar kullanımı yaygınlaşmıştır. Bu çerçevede, 1615 sayılı Gümrük Kanununda değişiklik yapılması amaçlanmıştır; manifestoların şeklini düzenleyen maddeye bir fıkra eklenerek, eşyanın tanımlanması için gerekli ayrıntıları içeren ve uluslararası kabul gören bir ticari veya resmi belgenin de manifesto olarak kabul edilebileceği ifade edilmiştir. Bu durumda, gümrük idaresine orijinal manifesto, konişmento, yük senedi, TIR kamesi gibi belgelerin ibrazı halinde, taşıyıcıdan veya onun adına hareket eden kişiden ayrıca manifesto istenmeyecektir. Keza, bilgisayar veri işleme tekniği ile hazırlanan manifestoların da kabulü yönünde düzenleme yapma konusunda Gümrük Müsteşarlığına yetki verilmiştir.

Madde 6- Gümrük idarelerinin önemli bir kısmı demiryolu dahil kara, deniz ve hava yoluyla yapılan eşya ve yolcu taşımalarında yararlanılan istasyonlarda, deniz ve hava limanlarında veya posta idarelerinde faaliyet göstermektedir. Bu nedenle, sözkonusu yerleri işleten kuruluşların gümrük idarelerinin denetim ve kontrollerini gerçekleştirmelerini sağlayacak her türlü düzeni tesis etmeleri ve sorumlulukları altındaki yerlerde gümrük idarelerinin çalışmaları için elverişli büroları sağlamaları gerekmektedir. 1615 sayılı Gümrük Kanununun 50 nci maddesi bu amaçla düzenlenmiştir.

Ancak, bu madde hükmü bazı işletmeciler tarafından yanlış yorumlanmakta olup, sundurma ve antrepoyla birlikte yolcu salonları da işleten bazı kuruluşlar, gümrük idarelerine sadece yolcu salonu hizmetleri ile ilgili tefriş edilmiş oda tahsis etmeleri gerektiğini ifade etmektedirler. Madde, bu konuya açıklık getirmek amacıyla düzenlenmiştir.

Madde 7- Çağdaş devlet anlayışında, ekonominin kendi kurallarına göre işlemesi ve devletin mümkün olduğu kadar ekonomiye müdahale etmemesi ilkesi benimsenmiştir. Bu yaklaşım, devletlerin sahip oldukları ekonomik kuruluşları özelleştirmeleri ve bunların verimlilik ilkesine göre ekonomiye entegre olmaları yönünde gelişmektedir. Dünyada bir hayli yaygın olan özelleştirme politikası ülkemiz tarafından da benimsenmiş ve uygulamaya konulmuştur.

Diğer taraftan, tekelleri piyasa ekonomilerinden serbest piyasa ekonomilerine doğru hızlı bir geçiş yaşanmakta ve tekelliliği önlemeyi amaçlayan anti-tekeller ve anti-tröst yasaları bütün gelişmiş sanayi ülkeleri tarafından benimsenmektedir.

1615 sayılı Gümrük Kanununun 51 inci maddesinde, yabancı memleketlerden getirilen eşyanın orada sundurma ve antrepoculuk hizmetleri kanunen tekeline verilmiş bir işletme var ise o işletmelerin sorumluluğu altındaki yerlere konulacağı belirtilmektedir. Bu madde ile eşya sahiplerinin münhasıran kendilerine ait eşyayı koymak için sundurma açmalarına Müsteşarlıkça izin verilmesi imkan dahiline girmiş; böylece, ekonomik faaliyetlerin gelişmesinin tekeldi yaklaşımlar nedeniyle önlenmesi, engellenmek istenilmiştir.

Madde 8- Uluslararası ticaretin gelişmesini engelleyen en önemli unsurlardan biri de uluslararası taşımacılık yapan araçların yükleme ve boşaltma limanlarında altyapı yetersizlikleri ve bürokratik işlemler nedeniyle uzun süre bekletilmeleridir. Bu durum, taşıma maliyetlerini olumsuz yönde etkilemektedir. Topluluk Gümrük Kodunda, taşıma araçlarının yükleme ve boşaltma limanlarını daha etkin kullanabilmeleri amacıyla, eşyanın buralarda bekletilme süreleri sınırlandırılmış; buna karşın, antrepo bekleme süreleri sınırsız kılınmıştır.

Bu madde ile 1615 sayılı Kanunun 52 nci maddesine bir fıkra eklenmiş ve maddede yer alan sundurma bekleme sürelerinin kısaltılması veya uzatılması yönünde düzenleme yapma konusunda, Gümrük Müsteşarlığına yetki verilmiştir.

Madde 9- 1/95 sayılı Ortaklık Konseyi Kararı, "serbest dolaşıma giriş" kavramının Türk gümrük mevzuatına girmesini gerekli kılmaktadır. Keza, Topluluk Gümrük Kodunda yer aldığı gibi, "ticaret politikası önlemlerinin uygulanması" şeklindeki ifadelerin Gümrük Kanununa yerleştirilmesinin uygun olacağı düşünülmektedir.

Maddede, Türkiye Gümrük Bölgesine gelen eşyanın serbest dolaşıma girişinin, ticaret politikası önlemlerinin uygulanması ve bu ayırmada yer alan eşyanın ithali için öngörülen diğer işlemlerin tamamlanması ile mümkün olduğu belirtilmektedir.

Madde 10- "Türk Gümrük İdaresinin Modernizasyonu Projesi" kapsamında, gümrük işlemlerinin bilgisayar aracılığı ile yapılması için Gümrük Kanununa hükümler ilave edilmesi gerekmektedir. Madde, bilgisayar veri işleme tekniği yoluyla da beyanname verilmesine imkan tanınması amacıyla düzenlenmiştir.

Madde 11- 1615 sayılı Gümrük Kanununda yazılı beyan, sözlü beyan ve özel beyan olarak üç çeşit gümrük beyanı öngörülmüştür. Topluluk Gümrük Kodunda bu beyan hallerinin yanısıra "bir tasarruf yoluyla beyan" diye adlandırılabilir başka bir beyan çeşidi yer almaktadır. 56 ncı maddeye yapılan ilave ile bu beyan şekli mevzuatımıza yansıtılmak istenilmiştir.

Buna göre, gümrük hattından geçen veya eşya geçiren kişilerin gümrüğe tabi eşyası olup olmadığını ifade ettikleri, kuralları önceden Müsteşarlıkça belirlenmiş tasarruflar beyan sayılacaktır. Sözelimi, hava alanlarında bulunan gümrük geçişlerinin yeşil veya kırmızı işaretlerle ayrılması halinde, yeşil geçişten giren yolcular gümrük vergilerine tabi eşyalarının olmadığını, kırmızı geçişten giren yolcular ise gümrük vergilerine tabi eşyaları bulunduğunu beyan etmiş kabul edileceklerdir.

4/ Madde 12- Bu maddede basitleştirilmiş usule göre yapılacak yazılı beyana ilişkin hükümler yer almaktadır. Tüm gümrük işlemleri aynı önemde ve boyutta değildir. Bazı işlemlerin (sözelimi, yolcu beraberinde getirilen eşyaya ilişkin işlemler) ticari ithalat veya ihracat konusu olan eşyaya ilişkin işlemlere göre daha basit olması, hem bürokrasiyi azaltacak, hem de bu konuda doğabilecek yakınmaları ortadan kaldıracaktır. Öte yandan, sürekli ve aynı eşyayı ithal eden güvenilir kuruluşların gümrükten sür'atle eşya çekebilmeleri ve bu eşyayı en kısa sürede ekonomiye kazandırabilmeleri için, bunlara ait gümrük işlemlerinin diğerlerinden farklı yapılmasını gerekli kılmaktadır.

Bu amaçla, basitleştirilmiş usulün uygulanacağı durumlarda, gümrük idareleri beyanname yerine başka bir ticari veya idari belgenin gümrüğe verilmesine ve buna beyanı kanıtlayıcı belge olarak istenilen tüm belgelerin eklenmemesine; eşyanın ilgili rejime geçişinin beyanname verilmeksizin kayıt yoluyla yapılmasına izin verebileceklerdir. Ancak, beyan, basitleştirilmiş usulle yapılmış olsa dahi hukuki sonuçları itibariyle beyan sahibini bağlayacaktır.

Madde 13- Giriş beyannamelerinin tescil işlemlerinin bilgisayar kaydıyla da yapılabilmesi için 1615 sayılı Kanunun 57 nci maddesine fıkra eklenmiştir.

Madde 14- 1615 sayılı Gümrük Kanununun 62 nci maddesi, giriş beyannamesi tescil edilen eşyanın sadece mahrece iadesine veya başka bir gümrüğe götürülmesine imkan tanımaktadır. Topluluk Gümrük Kodu hükümlerine göre, bu durumdaki eşyanın diğer gümrük rejimlerine de tabi tutulması mümkün bulunmaktadır.

Bu madde ile Gümrük Kanununun 62 nci maddesine bir fıkra eklenmiş ve bu şekildeki eşyanın diğer gümrük rejimlerine tabi tutulması talebinin de kabul edileceği belirtilmiştir.

Madde 15- Gümrük Kanununda yer alan beyannamenin iptaline ilişkin düzenlemeler ile Topluluk Gümrük Kodunda bulunan hükümler farklılıklar göstermektedir. Bu bakımdan, 1615 sayılı Kanuna mükerrer 62 nci madde eklenmesi zorunluluğu doğmuştur. Buna göre, gümrük idareleri, beyan

sahibinin talebi üzerine ve eşyanın beyanname konusu gümrük rejimine yanlışlıkla beyan edildiğine veya beyan edildiği rejime tabi tutulmasının özel nedenlerle artık mümkün olmadığına ilişkin kanıtlayıcı belgeleri ibraz etmesi halinde, tescil edilmiş beyannameyi iptal edecektir. Maddenin devamında bu hükmün istisnaları yer almaktadır.

Madde 16- 1615 sayılı Gümrük Kanununun 64 üncü maddesi mükelleflerin tarife konusunda Gümrükler Genel Müdürlüğünden bilgi istemelerine imkan tanımakla beraber, verilen tarife bilgisi idareyi bağlamamaktadır. Bu nedenle, Topluluk Gümrük Kodunda yer alan bağlayıcı tarife bilgisine ilişkin maddenin mükerrer 64 üncü madde olarak Kanuna eklenmesi uygun görülmüştür.

Bu madde kişilerin yazılı talepleri üzerine Gümrük Müsteşarlığı tarafından bağlayıcı tarife bilgisi verilmesini öngörmektedir. Bağlayıcı tarife bilgisinin bağlayıcılığı, geçerlik süresi, geçerliliğini kaybetme koşulları ve bunun istisnaları madde metninde yer almıştır.

Madde 17- Genel olarak gümrük uygulamalarında menşe kuralları büyük bir önem arz etmektedir. Tercihli veya tercihsiz tarifelerin uygulanmasında, kotalar ve diğer tarife dışı önlemlerin izlenmesinde, eşyanın menşenin belirlenmesi gerekmektedir. Özellikle günümüzün ileri teknolojik ürünlerinin çok sayıda girdi kullanılarak üretildiği ve bu girdilerin farklı ülkeler menşeli oldukları görülmektedir. Bu gibi durumlarda, sözü edilen ürünlerin menşenin belirlenmesi basit veya tek girdili ürünlere göre daha zor olmaktadır.

Menşe saptırması yaparak, Türkiye tarafından belirli ülkelerin eşyasına uygulanan hükümleri aşmak amacı ile üretilen eşyanın o ülkeler menşeli sayılmayacağı hususu, 1615 sayılı Kanunun 67 nci maddesine ilave edilen bu fıkra ile hükme bağlanmıştır.

Madde 18- Gümrük Kanununun 67 nci maddesi menşe kurallarını belirtmekle birlikte, tercihli tercihsiz menşe ayrımı yapmamıştır. Oysa günümüzde, tercihli tarife uygulamalarının izlenmesinden çok tarife dışı önlemlere ilişkin uygulamaları izlemek amacıyla menşe kuralları belirlenmektedir.

Bu nedenle, 67 inci maddeden sonra bir mükerrer madde düzenlenerek, Topluluk Gümrük Kodunda yer alan, eşyanın tercihli ve tercihli olmayan menşenin nasıl belirleneceğine ilişkin hükümlere yer verilmiştir.

Madde 19- Avrupa Birliğine üye ülkelerde uygulanan "Eşyanın Tesliminden Sonra Beyanın Kontrolü Yöntemi" mevzuatımızda yer

almamaktadır. Madde, 1615 sayılı Gümrük Kanununa bu yönde hüküm ilave edilmesi amacıyla düzenlenmiştir.

Eşyanın tesliminden sonra beyanname üzerinde değişiklik yapılmaması esastır. Bununla birlikte, eşyanın tesliminden sonra ilgili gümrük rejimine ilişkin hükümlerin yanlış veya eksik uygulandığının gümrük idarelerince saptanması veya beyan sahibinin istemde bulunması halinde gümrük idarelerinin, cezai hükümler saklı kalmak üzere, beyanı yeni bulgulara göre düzeltmesine bu madde ile imkan tanınmıştır. Bu aşamada gümrük idareleri ticari belge ve verileri kontrol edebilecekleri gibi eşyayı da yeniden muayene edebileceklerdir.

Madde 20- Gümrük Kanununun 69 uncu maddesine göre, giriş işlemine konu teşkil eden eşyanın muayenesi, beyan sahiplerinin veya temsilcilerinin veya gümrük komisyoncusunun huzuru ile yapılır. Bu kişilerin huzuru olmadan yapılacak muayene halleri ise istisnai durumlar olarak sayılmıştır.

Avrupa Birliğine üye ülkelerdeki uygulamada ise, eşya muayenesinin ilgili memur tarafından ve beyan sahibinin huzuru olmaksızın yapılması esas olup, istisnai durumlarda bu kişilerin huzurunda muayene yapılması ilkesi kabul edilmiştir.

Böylece, gümrük idaresinin re'sen muayene yapacağı hallerin belirlenmesi konusunda Müsteşarlığa yetki verilerek, Topluluk gümrük mevzuatına uyum sağlanmıştır.

Madde 21- 1615 sayılı Kanuna eklenen bu fıkra ile mükelleflerin bankalarda gümrük idaresi adına açılan hesaba da gümrük vergilerini yatırılabilmelerine imkan tanınmıştır. Böylece, mükellefler gümrük idaresine nakit para taşıma külfetinden kurtulacak ve işlemlerini daha hızlı bitirebileceklerdir.

Madde 22- 1615 sayılı Gümrük Kanunu transit rejimini tanımlıyorsa da Topluluk Gümrük Kodunda yer alan tanımdaki bütün unsurları içermemektedir. Bu maddede, uluslararası kabul görmüş bir transit tanımı yapılmıştır.

Madde 23- Boru hattı ile yapılan taşımalar konusunda Gümrük Kanununda hüküm bulunmamaktadır. Madde bu boşluğu gidermeye yönelik olarak düzenlenmiş olup, boru hattı ile yapılan taşımaların milletlerarası transit hükümlerine tabi olduğu belirtilmiştir.

Madde 24- 1615 sayılı Gümrük Kanununun 94 üncü maddesinde transit halinde iken telef olan eşya hakkında yapılacak işlemler belirtilmiştir. Ancak, trafik kazasına uğrayan TIR kamyonlarının taşıdığı eşyanın hangi oranda zayi olduğu, gümrük mevzuatı konusunda bilgi sahibi olmayı gerektirmektedir. Bu bakımdan, trafik polisleri tarafından düzenlenen kaza raporlarının en yakın gümrük idaresine intikalinden sonra, gümrük yetkilileri tarafından eşyanın durumunun tespiti amacıyla, 94 üncü maddeye bu fıkra eklenmiştir.

Madde 25- 7 nci maddenin gerekçesinde de belirtildiği gibi, sundurma ve antrepo işletme tekelinin ortadan kaldırılması amaçlanmaktadır. 101 inci madde hükümlerine göre, gerçek ve tüzel kişilerin antrepo açıp işletmesine, ancak antrepo işletme tekeli olan kuruluşların o yerlerde antrepo işletmediği hallerde izin verilebilmektedir.

101 inci maddeye eklenen bu fıkra ile ekonomik gereklilik ve dış ticaret politikaları gözününde bulundurularak, antrepo tekeli elinde tutan işletmeler dışındaki kişilere de genel antrepo açma ve işletme izni verilebilecektir.

Madde 26- 101 inci maddede belirtildiği gibi genel antrepolar içinde özel kabinler açılmasına izin verilebilmektedir. Bu şekilde kabinlere ayrılmış antrepolarda kabinlerin anahtarı kullanıcıya verilecek ve kullanıcı buralara koyduğu eşyanın miktar ve vergileri yönünden gümrük idaresine karşı sorumlu olacaktır. Kabinlerin kullanımından doğan sorumluluğun antrepo işleticisine değil, kullanıcıya ait olduğunu belirtmek amacıyla, 109 uncu maddeye bu fıkra eklenmiştir.

Madde 27- - Bu madde ile gümrük idarelerinin denetimi altındaki eşyanın mümkün olduğunca sahiplerine kullandırılması amaçlanmıştır. İthal edilmek amacıyla Türkiye Gümrük Bölgesine getirilen eşyadan azami faydayı sağlayacak kuruluşun, bunu ithal etmek ve kendi üretim biriminde kullanmak isteyen kuruluş olacağı kuşkusuzdur. Bu bakımdan, tasfiye işlemleri daha elastiki hale getirilmiş; hak sahiplerinin tasfiye aşamasına kadar gümrük vergilerini, para cezalarını, ambarlama ve elleçleme giderlerini ödeyerek sözkonusu eşyayı kesin ithal edebilmesine olanak sağlanmıştır.

Madde 28- Gümrük Kanununun "Belgelerin Bastırılması ve Dağıtılması" başlıklı 178 inci maddesine bir fıkra eklenerek, bu belgelerin bilgisayar ortamında hazırlanması ve gümrük işlemlerinde kullanılması yönünde düzenleme yapılabilmesi bakımından, Gümrük Müsteşarlığına yetki verilmiştir.

47
Madde 29- Topluluk Gümrük Kodunda yer almakla beraber, 1615 sayılı Gümrük Kanununda yer almayan ve milli mevzuatımıza yansıtılması uygun görülen 14 maddenin Kanuna eklenmesi amacıyla bu madde düzenlenmiştir.

/ Ek Madde 2- Gümrük idarelerinin gümrük mevzuatının uygulanmasına ilişkin bir karar vermesini isteyen kişilerin izleyeceği yol ile idarelerde yürütülecek karar alma sürecine ilişkin hükümler bu maddede yer almıştır.

/ Ek Madde 3- Gümrük idareleri tarafından verilen ve ilgilinin lehine olan kararların eksik veya yanlış bilgilere dayanılarak verilmiş olması halinde yapılacak işlemler bu maddede belirtilmiştir.

/ Ek Madde 4- İlgilinin lehine olan ve ek 3 üncü maddede belirtilen haller dışında bir kararın verilebilmesi için öngörülen bir veya daha fazla koşulun gerçekleşmemiş veya gerçekleşemez olması halinde, bu kararın iptal edilebileceği veya değiştirilebileceği hükme bağlanarak, buna ilişkin işlemler maddede yer almıştır.

/ Ek Madde 5- Bütün kişilerin gümrük idarelerinden gümrük mevzuatının uygulanması hakkında bilgi talep etmeleri mümkün bulunmaktadır. Bu bilgiler gümrük idareleri tarafından ücretsiz sağlanacaktır. Bu madde, bilgi istenilmesine ilişkin genel hükümleri içermektedir.

/ Ek Madde 6- Gümrük işlemleri nedeniyle gümrük idarelerince elde edilen belge ve bilgiler mesleki veya ticari sırlar olabilmektedir. Bu durumda, mesleki veya ticari sır niteliğinde olan bilgilerin gümrük idarelerine ibrazı nedeniyle kişilerin zarar görmesi engellenmek istenilmektedir. Bu madde, yargı kararları dışında gümrük idarelerinin sözkonusu bilgileri ilgili kişilerin izni olmadıkça açıklayamayacaklarını hüküm altına almıştır.

/ Ek Madde 7- Gümrük denetimleri fiili ithal veya ihraç işlemlerinden yıllar sonra da yapılabilmektedir. Bu bakımdan, gümrük mevzuatının uygulanmasına ilişkin belgelerin sonraki yıllarda tekrar incelenme zorunluluğu doğabilmektedir. Bu madde, sözkonusu belgelerin gümrük kontrolü amacıyla saklanacağı süreyi ve bu sürenin başlangıcının nasıl belirleneceğini hüküm altına almıştır.

/ Ek Madde 8- Gelişen dünya ticareti ile ülkeler arası ekonomik ilişkilerin büyük boyutlara ulaşması nedeniyle, rekabetçi üretim koşulları altında üretilen eşyaların büyük tüketim merkezlerine yakın yerlerde depolanması veya muhafazası yahut işçiliğe tabi tutulması büyük avantajlar yaratmaktadır. Buralardaki faaliyetler üretim ve pazarlama maliyetlerini düşürmektedir. Bu

amaçla, 3218 sayılı Serbest Bölgeler Kanununa dayanılarak, serbest dolaşımda olmayan eşyanın herhangi bir gümrük rejimine tabi tutulmaksızın ve gümrük mevzuatında öngörülen haller haricinde kullanılmaksızın veya tüketilmeksizin, konulması mümkün olan ve ithalat vergileri ile ticaret politikası önlemlerinin uygulanması bakımından, Türkiye gümrük bölgesi dışında olduğu kabul edilen, serbest bölgeler kurulmaktadır. Bu maddede serbest bölgelerin tanımı yapılmıştır.

Ek Madde 9- Serbest bölgeler, içerisine serbest dolaşımda olmayan eşya konulan yerler olduklarından, kaçakçılığı önlemek amacıyla, gerek belirlenmiş giriş ve çıkış noktalarında ve gerekse etraflarında gümrük idarelerince denetleme ve kontrolün sağlanması şarttır. Bu açıdan, bu yerlere giren ve çıkan kişi ve araçların gümrük muayenesine tabi tutulacağı; muayenenin yapılmasını sağlamak üzere eşyaya giriş veya çıkışlarda eşlik etmesi gereken taşıma belgesinin bir nüshasının gümrük idaresine verileceği veya tetkike hazır bulundurulacağı hususları, bu madde ile hükme bağlanmıştır.

Ek Madde 10- Gümrük idarelerinin bir serbest bölgeye giren, buralarda kalan ya da buralardan çıkan eşyayı muayene etme yetkisi saklı kalmak üzere, serbest bölgelere giren eşya için gümrük idarelerine manifesto ve beyanname verilmesine gerek olmadığı bu maddede belirtilmektedir.

Buralara konulmuş eşyanın gümrük statüsünü onaylayan bir belgenin, ilgilinin talebi üzerine gümrük idarelerince verilebileceği hususu da maddenin devamında belirtilmiştir.

Ek Madde 11- Serbest bölgelerde bulunan eşyanın buralardan çıkmaları durumunda uygulanacak gümrük rejimlerinin veya işlemlerinin neler olduğu bu maddede açıklanmıştır.

Buna göre, bu yerlerden Türkiye gümrük bölgesine getirilen eşya, Gümrük Kanununun transit rejimi hükümlerine tabi olacaktır. Ancak, sözkonusu eşyanın serbest bölgedeki gümrük idaresi tarafından giriş rejimine tabi tutularak serbest dolaşıma sokulması halinde, eşya üzerindeki gümrük denetimi sona erecektir.

Madde 30- Yürürlük maddesidir.

Madde 31- Yürütme maddesidir.

**GÜMRÜK KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASI HAKKINDA
KANUN HÜKMÜNDE KARARNAME**

1615 sayılı Gümrük Kanununun bazı maddelerinin değiştirilmesi ve bu Kanuna bazı maddeler eklenmesi; 8/6/1995 tarihli ve 4113 sayılı Kanunun verdiği yetkiye dayanılarak, Bakanlar Kurulu'nca 30 / 6 / 1995 tarihinde kararlaştırılmıştır.

6/ Madde 1-19/7/1972 tarihli ve 1615 sayılı Gümrük Kanununun 1 inci maddesine aşağıdaki fıkralar eklenmiştir.

"7- Müsteşarlık deyimi; Gümrük Müsteşarlığını ifade eder.

8- a) Kişi deyimi; gerçek ve tüzel kişiler ile yürürlükteki mevzuatın öngördüğü hallerde, hukuken tüzel kişilik statüsüne sahip olmamakla birlikte, hukuki tasarruflar yapma yetkisi tanınan kişiler ortaklığını;

b) Türkiye gümrük bölgesinde yerleşik kişi deyimi; ; bu bölgede kanuni ikametgahı olan bütün gerçek kişiler ile bu bölgede kayıtlı iş yeri, işyeri merkezi ya da devamlı işyeri kuruluşu bulunan bütün tüzel kişi veya kişiler ortaklığını;

ifade eder.

9- Karar deyimi; Gümrük Müsteşarlığının veya yetkili kıldığı gümrük idarelerinin, gümrük mevzuatı kapsamında belirli bir konuda bir veya daha fazla kişi üzerinde hukuki sonuç doğuracak idari tasarrufunu ifade eder.

10- Serbest dolaşımda bulunan eşya deyimi; Türkiye'nin taraf olduğu uluslararası anlaşmalara ait hükümler saklı kalmak kaydıyla, giriş rejimine tabi tutularak, Türkiye gümrük bölgesine giren eşya ile üretiminde kullanılan girdilerin yerli olup olmadığına bakılmaksızın, bu Kanun hükümlerine göre Türk menşeli sayılan eşyayı ifade eder.

11- Gümrük statüsü deyimi; eşyanın Türkiye gümrük bölgesinde serbest dolaşım durumunda bulunup bulunmadığını ifade eder.

12- Gümrük beyanı deyimi; belirlenen usul ve esaslar çerçevesinde eşyanın bir Gümrük rejimine tabi tutulması talebinde bulunulmasını ifade eder.

13- Beyan sahibi deyimi; kendi adına beyanda bulunan kişiyi veya adına beyanda bulunulan kişiyi ifade eder.

14- Elleçleme deyimi; gümrük denetimi altındaki eşyanın asli nitelikleri değiştirilmeden istiflenmesi, yerinin değiştirilmesi, büyük kablardan küçük

50
kablara aktarılması, kablarn yenilenmesi veya tamiri, havalandırılması, kalburlanması, karıştırılması ve benzeri işlemleri ifade eder."

B/ Madde 2- 1615 sayılı Kanuna, 2 nci maddeden sonra gelmek üzere aşağıdaki 2/a maddesi eklenmiştir.

V/ "Temsil

4/ Madde 2/a- Bütün kişiler, gümrük mevzuatı ile öngörülen tasarrufları ve işlemleri gerçekleştirmek üzere gümrük idarelerindeki işleri için bir temsilci tayin edebilirler. Transit taşımacılık yapan veya arızı olarak beyanda bulunan kişiler hariç olmak üzere, temsilci, Türkiye gümrük bölgesinde yerleşik bulunmalıdır.

Temsil, doğrudan veya dolaylı olabilir. Temsilci, doğrudan temsil durumunda başkasının adına hareket eder. Dolaylı temsil durumunda ise, kendi adına, ancak başkasının hesabına hareket eder. Temsilci, temsil edilen kişi namına hareket ettiğini beyan etmek, temsilin doğrudan veya dolaylı olduğunu belirtmek ve sahip olduğu temsil yetki belgesini gümrük idarelerine ibraz etmek zorundadır."

B/ Madde 3- 1615 sayılı Kanunun 14 üncü maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

" Gümrük rejimlerinin uygulanması yönünden Türkiye Cumhuriyeti toprakları, karasuları, içsuları ve hava sahası Türkiye gümrük bölgesi sayılır."

B/ Madde 4- 1615 sayılı Kanunun 14/6/1989 tarihli ve 3577 sayılı Kanunla yürürlükten kaldırılan 21 inci maddesi aşağıdaki şekilde yeniden düzenlenmiştir.

V/ "Fikri ve Sınai Mülkiyet Haklarının Korunması

4/ Madde 21- Fikri ve sınai mülkiyet haklarının korunması mevzuatına göre, marka, coğrafi işaret, endüstriyel tasarım, Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu kapsamına giren haklar ile ilgili olarak, hak sahibinin yetkilerine tecavüz eder mahiyetteki eşyanın gümrük işlemleri, hak sahibinin talebi üzerine gümrük idareleri tarafından geçici olarak durdurulur.

Gümrük idaresince alınan durdurma kararının hak sahibine tebliğinden itibaren on gün içinde esas hakkında yetkili mahkemede dava açılmaz veya mahkemeden tedbir niteliğinde karar alınmazsa, eşya hakkında beyan sahibinin talepte bulunduğu gümrük rejimi hükümlerine göre işlem yapılır.

Gümrük işlemleri durdurulan eşya yetkili mahkemece alınan karar doğrultusunda, tasfiye rejimi hükümlerine göre imha veya asli nitelikleri değiştirilerek satış suretiyle tasfiye edilebilir.

51

Yolcu beraberinde getirilen zati ve hediyeelik eşya ile posta kolileriyle gönderilen ticari mahiyette olmayan eşya için bu madde hükümleri uygulanmaz."

B/ **Madde 5-** 1615 sayılı Kanunun 49 uncu maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

"Müsteşarlık, eşyanın teşhisi için gerekli ayrıntıları içeren ve uluslararası kabul gören bir ticari veya resmi belgenin de manifesto olarak kullanımına izin vermeye ve bilgisayar veri işleme tekniği ile hazırlanan manifestoların kabulü yönünde düzenleme yapmaya yetkilidir."

B/ **Madde 6-** 1615 sayılı Kanunun 50 nci maddesine, birinci fıkradan sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

"İşletmelerin bu mecburiyetleri, bulundukları yerdeki gümrük idarelerinin çalışma binalarının temin ve tesis edilmesini de kapsar."

3/ **Madde 7-** 1615 sayılı Kanunun 51 nci maddesine, birinci fıkradan sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

"Ancak, eşya sahiplerinin münhasıran kendilerine ait eşyayı koymak için sundurma açmalarına Müsteşarlıkça izin verilebilir."

B/ **Madde 8-** 1615 sayılı Kanunun 52 nci maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

"Sundurma bekleme sürelerinin kısaltılması veya uzatılması yönünde düzenleme yapmaya Müsteşarlık yetkilidir."

B/ **Madde 9-** 1615 sayılı Kanuna, İkinci Ayırım Birinci Bölüm başlıklarından sonra gelmek üzere, aşağıdaki 53/a maddesi eklenmiştir.

Y/ "Eşyanın serbest dolaşıma girişi

D/12 B/ **Madde 53/a-** Türkiye Gümrük Bölgesine gelen eşyanın serbest dolaşıma girişi; ticaret politikası önlemlerinin uygulanması ve bu ayırımda yer alan eşyanın ithali için öngörülen diğer işlemlerin tamamlanmasıyla mümkündür."

B/ **Madde 10-** 1615 sayılı Kanunun 54 üncü maddesine, birinci fıkradan sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

"Ancak, bilgisayar veri işleme tekniği yoluyla da beyanname verilmesi konusunda düzenleme yapmaya Müsteşarlık yetkilidir."

82
9/ **Madde 11-** 1615 sayılı Kanunun 56 ncı maddesinin başına aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

"Gümrük hattından geçen veya eşya geçiren kişilerin gümrüğe tabi eşyası olup olmadığını ifade ettikleri, kuralları önceden Müsteşarlıkça belirlenmiş tasarruflar beyan sayılır."

B/ **Madde 12-** 1615 sayılı Kanuna, 56 ncı maddeden sonra gelmek üzere aşağıdaki 56/a maddesi eklenmiştir.

1/ "Basitleştirilmiş Usul

B/ Madde 56/a- Gümrük idareleri, gümrük işlemlerinin yürürlükteki hükümlere uygun olarak yürütülmesini engellemek kaydıyla, usul ve formalitelerin mümkün olduğunca basitleştirilmesini teminen;

a) 54 üncü maddeye göre beyannameye eklenmesi gereken belgelerden bazılarının eklenmemesine ve bu belgelerdeki bilgilerin beyannameye yazılmamasına;

b) Sözü edilen beyanname yerine, eşyanın ilgili gümrük rejimine tabi tutulması talebi ile birlikte ticari veya idari bir belgenin verilmesine;

c) Eşyanın ilgili rejime geçişinin beyanname verilmeksizin kayıt yoluyla yapılmasına;

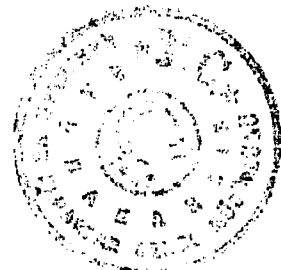
izin verebilirler.

Birinci fıkranın (c) bendinin uygulanmasında, beyan sahibinin eşyayı manifesto verilmeksizin doğrudan kendi deposuna götürmesi yolundaki talebi de kabul edilebilir.

Bir ticari veya idari belgenin kabulü yahut kayıt yoluyla beyan yapıldığı hallerde, beyan eşyanın teşhisi için gerekli tüm bilgileri kapsamak zorundadır. Kayıt yoluyla işlem yapılan hallerde kayıt tarihinin yazılması şarttır.

Basitleştirilmiş usule göre eşya ithal edenler genel, dönemsel veya özet niteliğinde bir tamamlayıcı beyanda bulunur.

Birinci fıkranın (a), (b) ve (c) bentlerinde sözü edilen beyanlar ile tamamlayıcı beyanlar ayrılmaz bir bütündür. Basitleştirilmiş beyanlar 3 ncü maddede öngörülen uygulama yönünden kabul tarihinden itibaren hüküm ifade ederler. Birinci fıkranın (c) bendinde belirtilen hallerde kayıt işlemi, 54 üncü maddede sözü edilen beyannamenin tescili ile aynı hukuki sonucu doğurur.

53

Tamamlayıcı beyanın aranmayacağı haller ile basitleştirilmiş usule ilişkin uygulama esasları Müsteşarlıkça belirlenir."

B/ Madde 13- 1615 sayılı Kanunun 57 nci maddesine, ikinci fıkradan sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

"Ayrıca, bu bilgilerin tescil defteri yerine gümrük idaresinin bilgisayar kaydına alınması halinde de tescil yapılmış olur."

B/ Madde 14- 1615 sayılı Kanunun 62 nci maddesine birinci fıkradan sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

"Ancak, giriş beyannamesi verildikten sonra beyan sahibinin eşyanın diğer gümrük rejimlerine tabi tutulması talebi de kabul olunur."

B/ Madde 15- 1615 sayılı Kanuna, 62 nci maddeden sonra gelmek üzere aşağıdaki 62/a maddesi eklenmiştir.

B/ "Beyannamenin iptali

B/ Madde 62/a- Gümrük idareleri, beyan sahibinin talebi üzerine ve eşyanın beyanname konusu gümrük rejimine yanlışlıkla beyan edildiğini veya beyan edildiği gümrük rejimine tabi tutulmasının özel nedenlerle artık mümkün olmadığını kanıtlayan belgeleri ibraz etmesi halinde, tescil edilmiş beyannameyi iptal ederler.

Ancak, gümrük idarelerince beyan sahibine eşyanın muayene edileceğinin bildirilmiş olduğu hallerde, muayenenin sonucu alınmadan beyannamenin iptaline ilişkin talep kabul edilmez.

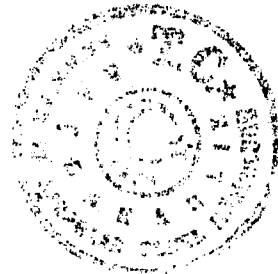
Müsteşarlıkça belirlenen haller dışında, eşyanın tesliminden sonra beyannameler iptal edilemez."

B/ Madde 16- 1615 sayılı Kanuna, 64 üncü maddeden sonra gelmek üzere aşağıdaki 64/a maddesi eklenmiştir.

B/ "Bağlayıcı tarife bilgisi

B/ Madde 64/a- Yazılı talep üzerine Müsteşarlık tarafından bağlayıcı tarife bilgileri verilir.

Bağlayıcı tarife bilgisi, gümrük idarelerini hak sahibine karşı sadece eşyanın tarife pozisyonu konusunda ve yalnızca bilginin verildiği tarihten sonra tamamlanacak gümrük işlemlerine konu olan eşya için bağlar.

54

Bilgi alan kişi, beyan edilen eşya ile verilen bilgide tanımlanan eşya arasında her bakımdan uygunluk bulunduğunu ispat etmek zorundadır.

Bağlayıcı tarife bilgisi, veriliş tarihinden itibaren altı yıl için geçerlidir. Talep edenin verdiği yanlış veya eksik bilgiye dayanan bağlayıcı tarife bilgisi iptal edilir.

Bağlayıcı tarife bilgisi;

a) Yürürlükte bulunan Gümrük Tarife Cetvelinde değişiklik yapılması ve verilen bilginin sözkonusu değişiklikle getirilen hükümlere uymaması;

b) Taraf olduğumuz uluslararası anlaşmalar kapsamında uymakla yükümlü olduğumuz nomanklatür, izahname ve tarife pozisyonlarına ilişkin kararlarda yapılan bir değişiklik sonucu uygunluğunu kaybetmesi;

c) Bağlayıcı tarife bilgisinin geri alındığı, değiştirildiği veya iptal edildiğinin bilgi verilen kişiye tebliğ edilmesi;

durumunda geçerliliğini kaybeder.

Beşinci fıkranın (a) ve (b) bentlerinde belirtilen hallerde, bağlayıcı tarife bilgisinin geçerliliğini kaybetme tarihi, sözkonusu değişikliklerin Resmi Gazetede yayımı tarihidir. Geçerliliğini kaybeden bağlayıcı bir tarife bilgisinin hak sahibi, sözkonusu bağlayıcı bilgiye dayanarak ve bu bilginin geçerliliğini kaybetmesinden önce, ilgili eşyanın alımı veya satımı üstüne bağlayıcı sözleşmeler yaptığı takdirde, geçerliliğini kaybeden tarife bilgisini, sözkonusu yayımın ya da tebliğin yapıldığı tarihten itibaren altı aylık bir süre boyunca kullanabilir. Ancak, gümrük işlemleri sırasında sözkonusu ürünler için bir ithalat, ihracat ya da ön izin sertifikasının gümrüğe verilmesi halinde, bu belgenin geçerlilik süresi esas alınır. Bu fıkra hükümlerine istisna getirmeye Bakanlar Kurulu yetkilidir."

Madde 17- 1615 sayılı Kanunun 67 nci maddesine, üçüncü fıkradan sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

"Esas amacının, Türkiye tarafından belirli ülkelerin eşyasına uygulanan hükümleri aşmak olduğu tespit edilen veya yapılan araştırma sonucunda hakkında bu yönde kanaat oluşturan bir işçilik veya işlemle üretilmiş eşya, üçüncü fıkra hükümlerine göre o ülke menşeli sayılmaz."

Madde 18- 1615 sayılı Kanuna, 67 nci maddeden sonra gelmek üzere aşağıdaki 67/a maddesi eklenmiştir.

✓ "Eşyanın tercihli ve tercihli olmayan menşei

8/ Madde 67/a- Tercihli tarife uygulamalarından yararlandırılmak istenen eşyaya;

a) Türkiye'nin anlaşma yaptığı bazı ülke veya ülke grupları için tercihli bir tarife uygulaması gerektiğinde, bu anlaşmalar ile;

b) Türkiye'nin tek taraflı olarak bazı ülke veya ülke grupları için tanıdığı tercihli tarife uygulamalarında, Bakanlar Kurulu kararı veya ilgili mevzuat hükümleri çerçevesinde alınan önlemlerle;

belirlenen menşe kuralları uygulanır.

Yürürlükte bulunan Gümrük Tarifesinde yer alan veya ilgili mevzuat hükümleri ile konulan eşya ticaretine ilişkin tarife dışı önlemlerin uygulanması bakımından, eşyanın tercihli olmayan menşei 67 nci madde hükümleri çerçevesinde belirlenir."

8/ Madde 19- 1615 sayılı Kanuna, 68 nci maddeden sonra gelmek üzere aşağıdaki 68/a maddesi eklenmiştir.

✓ "Eşyanın tesliminden sonra beyanın kontrolü

8/ Madde 68/a- Eşya, beyanı yapıldıktan sonra muayene ve tahlile tabi tutulmaksızın da teslim edilebilir. Bu yöntemin uygulandığı hallerde, gümrük idareleri, kendi yetkileri doğrultusunda veya beyan sahibinin talebi üzerine, Müsteşarlıkça belirlenecek usul ve esaslar çerçevesinde, beyanın düzeltilmesini teslimden sonra da yapabilirler.

Gümrük idareleri, eşyanın tesliminden sonra ve beyannamedeki bilgilerin doğruluğunu saptamak amacıyla, eşyanın ithal veya ihraç işlemlerini veya sonraki ticari işlemlere ilişkin ticari belge ve verileri kontrol edebilirler. Bu kontroller, beyan sahibine veya söz konusu işlemler ile doğrudan ya da dolaylı olarak ticari yönden ilgili diğer kişilere veya belge ve verileri ticari amaçla elinde bulunduran diğer kişilere ait yerlerde yapılabilir. Mümkün olduğu takdirde, eşya muayene de edilebilir.

Eşyanın tesliminden sonra beyanın kontrolü sonucunda, ilgili gümrük rejimine ilişkin hükümlerin yanlış veya eksik bilgilere dayanarak uygulandığının saptanması halinde, gümrük idareleri, beyanın yeni bulgulara göre düzeltilmesini sağlarlar."

8/ Madde 20- 1615 sayılı Kanunun 69 ncu maddesine birinci fıkradan sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

"Ancak, gümrük idaresinin res'en muayene yapacağı haller Müsteşarlıkça belirlenir."

Madde 21- 1615 sayılı Kanunun 73 ncü maddesinin (1) numaralı fıkrasına aşağıdaki (e) bendi eklenmiştir.

"e) Vergilerin bankalarda gümrük idaresi adına açılan hesaba da ödenmesi mümkündür."

Madde 22- 1615 sayılı Kanunun 90 ıncı maddesine, birinci fıkradan sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

"Serbest dolaşıma girmemiş eşya ile gümrük işlemleri tamamlanmış ihraç eşyasının, duruma göre yabancı bir ülkeden Türkiye'ye, Türkiye'den yabancı bir ülkeye ve Türkiye Gümrük Bölgesindeki bir iç gümrükten diğer bir iç gümrüğe taşınması da transit rejimi hükümlerine tabidir."

Madde 23- 1615 sayılı Kanunun 92 nci maddesine, birinci fıkradan sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

"Boru hattı ile yapılan taşımalar da milletlerarası transit hükümlerine tabi tutulur."

Madde 24- 1615 sayılı Kanunun 94 üncü maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

"Zorlayıcı sebep bir trafik kazası ise, trafikçe düzenlenecek kaza raporu ile eşyanın telef ve ziyana dair gümrük idaresince yapılacak tespitin, mahallin en büyük idare amirince onaylanması yeterli sayılır."

Madde 25- 1615 sayılı Kanunun 101 inci maddesine, birinci fıkradan sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

"Ekonomik gereklilik ve dış ticaret politikaları gözönünde bulundurularak, antrepo tekeli elinde tutan işletmeler dışındaki kişilere de genel antrepo açma ve işletme izni Müsteşarlıkça verilebilir."

Madde 26- 1615 sayılı Kanunun 109 uncu maddesine, birinci fıkradan sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

"Özel kabinler tesisi suretiyle işletilen genel antrepolarda kabinlerin kullanımından kaynaklanan bu sorumluluk, kullanıcıya aittir."

Madde 27- 1615 sayılı Kanunun 7/5/1975 tarihli ve 1894 sayılı Kanunla yürürlükten kaldırılan 142 nci maddesi aşağıdaki şekilde yeniden düzenlenmiştir.

V/ "Eşyanın satış öncesi giriş rejimine tabi tutulabilmesi

V/ Madde 142- 141 inci madde hükümlerine göre satış suretiyle tasfiye edilecek eşyanın sahibi, satışa ilişkin kararın alındığı tarihe kadar ilgili gümrük idaresine başvurarak, sözkonusu eşyanın giriş rejimine tabi tutulmasını isteyebilir. Bu talebin kabulü, eşyaya ait tüm vergilerin, ceza ve ardiye ücretiyle beraber üstlenilmesine bağlıdır. Bu fıkranın uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar tüzükle belirlenir.

Perakende usulü ile satışa sunulan, tahsis suretiyle tasfiye edilen, gümrüğe terkedilen ve kaçakçılık mevzuatı hükümlerine göre tasfiyelik hale gelen eşya için 1 inci fıkra hükümleri uygulanmaz"

Madde 28- 1615 sayılı Kanunun 178 inci maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

"Bu belgelerin bilgisayar veri işleme tekniği ile hazırlanması ve gümrük işlemlerinde kullanılması yönünde düzenleme yapmaya Müsteşarlık yetkilidir."

Madde 29- 1615 sayılı Kanuna aşağıdaki ek maddeler eklenmiştir.

B/ "Ek Madde 2- Gümrük idarelerinin gümrük mevzuatının uygulanmasına ilişkin bir karar vermesini talep eden her kişi, kararın verilebilmesi için gerekli bütün bilgi ve belgeleri sözkonusu idarelere ibraz etmek zorundadır.

Karar alınması talebinin yazılı olarak yapılması gerekir. Gümrük idareleri, söz konusu talebe ilişkin başvurunun kendilerine ulaştığı tarihten itibaren 30 gün içinde karar alırlar. Verilen kararlar, başvuru sahibine yazılı olarak tebliğ edilir.

Ancak, gümrük idareleri tarafından bu süreye uyulması mümkün değilse, belirtilen süre aşılabılır. Bu durumda, sözkonusu idareler, yukarıda saptanan sürenin dolmasından önce başvuru sahibine süre aşımını haklı kılan gerekçeler ile talep hakkında karar vermek için gerekli gördükleri ek süreyi de belirterek bilgi verirler.

Gümrük idareleri tarafından gerek başvuruların reddine ve gerekse muhatabı kişinin aleyhine olarak verilen yazılı kararlar, bu Kanunda belirtilen şekilde itiraz yolu açık olmak üzere gerekçeli olarak alınır ve bu hususlar kararda belirtilir.

B/ Ek Madde 3- İlgilinin lehine olan bir karar yanlış veya eksik bilgilere dayanılarak verilmiş ise ve başvuru sahibinin bu yanlışlık veya eksikliği bildiği veya normal olarak bilmesi gerektiğinin ve böyle bir kararın doğru veya tam

bilgilere dayanılarak verilmesinin mümkün olmadığı hususlarının tesbiti halinde, sözkonusu karar iptal edilir.

Kararın iptali, muhatabına tebliğ edilir.

İptal işlemi, iptal edilen kararın verildiği tarihten itibaren hüküm ifade eder.

B/ Ek Madde 4- İlgilinin lehine olan bir karar, ek 3 üncü maddede belirtilen haller dışında, bu kararın verilmesi için öngörülen bir veya daha fazla koşulun gerçekleşmemiş veya gerçekleşemez olması halinde iptal edilebilir veya değiştirilebilir.

İlgilinin, lehine olan kararda öngörülen bir yükümlülüğe uymaması halinde, sözkonusu karar iptal edilebilir.

Kararın iptali veya değiştirilmesi, muhatabına tebliğ edilir.

Bu madde hükümlerine göre kararın iptali veya değiştirilmesi, tebliğ tarihinden itibaren hüküm ifade eder. Bununla birlikte, karar muhatabının yasal çıkarlarının gerektirdiği istisnai hallerde, kararın iptalinin veya değiştirilmesinin yürürlük tarihi Müsteşarlıkça belirlenen koşullar altında ertelenebilir.

B/ Ek Madde 5- Kişiler gümrük idarelerinden gümrük mevzuatının uygulanması hakkında bilgi talep edebilir.

Ancak, bu tür bir talep, fiilen tasarlanan bir ithalat ya da ihracat işlemine dayanmıyorsa reddedilebilir.

Bilgiler, talep edene ücretsiz olarak verilir. Ancak, özellikle eşyanın kimyevi tahlili veya ekspertizi ya da talep edene geri gönderilmesi nedeniyle gümrük idarelerince yapılan masraflar, talepte bulunan tarafından karşılanır.

B/ Ek Madde 6- Gümrük işlemleri nedeniyle gümrük idarelerince elde edilen gizli nitelikteki veya gizlilik esasına tabi bilgiler, mesleki sır kapsamındadır. Sağlanan bu bilgiler, bilgiyi sağlayan kişinin veya makamın izni olmaksızın açıklanamazlar. Gümrük idareleri, özellikle verilerin korunmasına ilişkin yürürlükteki hükümler uyarınca veya yargı kararlarının gereği olarak mecbur veya yetkili oldukları hallerde sözkonusu bilgileri ilgili mercilere verirler.

Gizli nitelikteki bilgilerin toplanması, kullanılması, saklanması, saklanma süresi ve üçüncü kişilere verilmesine ilişkin hükümler Müsteşarlıkça belirlenir.

B/ Ek Madde 7- İlgili kişiler, 179 uncu maddede belirtilen belge ve bilgileri gümrük kontrolü amacıyla 5 yıl süre ile saklamak zorundadırlar.

Belge saklama süresi;

a) (b) bendinde öngörülen haller dışında, serbest dolaşıma girmek veya ihraç edilmek üzere beyan edilen eşya ile ilgili olarak, serbest dolaşıma giriş veya ihracat beyanlarının kabul edildiği yılın;

b) Nihai kullanımları nedeniyle indirimli veya sıfır gümrük vergisi ile Türkiye 'de serbest dolaşıma giren eşya için, gümrük denetimine tabi olmalarının sona erdiği yılın;

c) Başka bir gümrük rejimine tabi tutulan eşya için, sözkonusu gümrük rejiminin sona erdiği yılın;

d) Serbest bölgeye konulan eşya için, buralardan çıktıkları yılın;

sonundan itibaren işlemeye başlar.

B/ Ek Madde 8- Serbest bölgeler, Türkiye gümrük bölgesinin parçaları olmakla beraber;

a) Serbest dolaşımda olmayan eşyanın herhangi bir gümrük rejimine tabi tutulmamak, serbest dolaşıma girmemek kaydıyla konulduğu; gümrük vergileri ile ticaret politikası önlemlerinin ve kambiyo mevzuatının uygulanması bakımından, Türkiye gümrük bölgesi dışında olduğu kabul edilen;

b) Serbest dolaşımdaki eşyanın ise, çıkış rejimi hükümlerine tabi tutularak konulduğu;

yerlerdir.

B/ Ek Madde 9- Serbest bölgelerin sınırları ile giriş ve çıkış noktaları gümrük idarelerinin denetimine tabidir. Buralara giriş veya çıkış yapan kişiler ve nakil araçları gümrük muayenesine tabi tutulur.

Gümrük idareleri, serbest bölgeye giren ve çıkan eşya ile gerekli görülen hallerde burada bulunan eşyayı muayene edebilirler. Muayenenin yapılmasını sağlamak üzere eşyaya giriş veya çıkışlarda eşlik etmesi gereken taşıma belgesinin bir nüshasının, Müsteşarlıkça belirlenen kişilerce gümrük idaresine verilmesi veya tetkike hazır tutulması gerekir.

B/ Ek Madde 10- Ek 9 uncu maddenin ikinci fıkrası hükmü saklı kalmak üzere, serbest bölgeye doğrudan Türkiye Gümrük Bölgesi dışından gelen eşya için gümrük idarelerine manifesto ve beyanname verilmesine gerek yoktur.

Gümrük idareleri talep üzerine serbest bölgedeki eşyanın gümrük statüsünü onaylayan bir belge verebilirler.

Ek Madde 11- Serbest bölgeden bir gümrük rejimine tabi tutulmaksızın deniz ya da hava yoluyla çıkan eşya hariç olmak üzere, buralardan Türkiye Gümrük Bölgesine getirilen eşya, bu Kanunun transit rejimi hükümlerine tabidir. Ancak, sözkonusu eşyanın serbest bölgedeki gümrük idaresi tarafından giriş rejimine tabi tutularak serbest dolaşıma sokulması halinde, eşya üzerindeki gümrük denetimi sona erer."

T. C.
BAŞBAKANLIK
KANUNLAR ve KARARLAR
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

KANUN HÜKMÜNDE KARARNAME

KHK/ 564

Madde 30- Bu Kanun Hükmünde Kararname 1/1/1996 tarihinden geçerli olmak üzere yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Madde 31- Bu Kanun Hükmünde Kararname hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

Ekl

SÜLEYMAN DEMİREL
CUMHURBAŞKANI

PROF. DR. T. ÇİLLER
BAŞBAKAN

H. ÇETİN Devlet Bakanı ve Başb. Yrd.	N. CEVHERİ Devlet Bakanı	Y. AKTUNA Devlet Bakanı	Devlet Bakanı
O. KUMBARACIBAŞI Devlet Bakanı	B. S. DAÇE Devlet Bakanı	A. BAYKAL Devlet Bakanı	A. E. KIRATLIOĞLU Devlet Bakanı
N. KURT Devlet Bakanı	A. HACALOĞLU Devlet Bakanı	A. A. DOĞAN Devlet Bakanı	A. ATAÇ Devlet Bakanı
O. KUMBARACIBAŞI Devlet Bakanı V.	A. GÖKDEMİR Devlet Bakanı	Ş. ERDEM Devlet Bakanı	M. MOĞULTAY Adalet Bakanı
M. GÖLHAN Millî Savunma Bakanı	N. MENTEŞE İçişleri Bakanı	<i>N. Moğultay</i> ~~E. İNÖNÜ~~ Dışişleri Bakanı ✓	I. ATTİLA Maliye Bakanı
N. AYAZ Millî Eğitim Bakanı	E. ŞAHİN Bay. ve İşkan Bakanı	D. BARAN Sağlık Bakanı	A.Ş.EREK Ulaştırma Bakanı
R. ŞAHİN Tarım ve Köylüleri Bakanı	Z. HALİS Çal. ve Sos. G. v. Bakanı	<i>E. Şahin</i> ~~H. AKYOL~~ Sanayi ve Ticaret Bakanı ✓	V. ATASOY Enerji ve Tabii Kay. Bakanı
İ. GÜRPINAR Kültür Bakanı V.	İ. GÜRPINAR Turizm Bakanı	H. EKİNCİ Orman Bakanı	R. AKÇALI Çevre Bakanı

Dosya No.